

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้อง
ประกอบการแสดงโขน-ละคร รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1
ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

THE DEVELOPMENT OF RAI SINGING SKILLS PRACTICE
FOR KHON-DRAMA PERFORMANCE IN THE THAI MUSIC I
COURSE FOR UNDERGRADUATE EDUCATION STUDENTS
MAJORING THAI MUSIC AT BUNDITPATANASILPA INSTITUTE

ชูลี เมธาศุภสวัสดิ์*

CHULEE METASUPASAWAT

(Received: February 17, 2022; Revised: March 11, 2022; Accepted: March 31, 2022)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกทักษะการร้องรำสำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร 2) หาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดง โขน-ละคร 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน 4) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำสำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 วิชาเอกคีตศิลป์ไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 วิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง จำนวน 32 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา วิชาเอกคีตศิลป์ไทย ชั้นปีที่ 2 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง จำนวน 16 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่ายเครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ

* วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Kalasin College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute

การร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.00/85.56 2) ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการร้องรำ มีค่าเท่ากับ 0.72, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ความพึงพอใจ ต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.99)

คำสำคัญ : แบบฝึกทักษะ การร้องรำ การขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร

Abstract

The research aimed 1) to develop the Raii Singing skill practice for vocal Khon-Drama performance 2) to identify the effectiveness index of the singing skill practice for Khon-Drama vocal performance 3) to compare the satisfaction of the undergraduate Thai music major students before and after the practice. The participants were 32 undergraduate education students majoring in Thai music at Bunditpatanasilpa Institute. The research instruments contained the lesson plans for the skill practice, an achievement test, and an objective test. The research findings showed that: The effectiveness index of the singing skill practice for Khon-Drama vocal performance was 84.00, showing 85.56% improvement in knowledge. The effectiveness index of the Raii singing skill practice in vocal music was 0.72. The results showed that their learning achievement had improved after the lesson practice. The difference was statistically significant at the 0.01 level. The level of learning satisfaction was high. The mean score was 4.39, and the standard deviation was 0.99.

Keywords: The drill of Raii, Singing skills form, The Vocal Music operated with Khon-Drama performance.

บทนำ

การศึกษามุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้ มีพฤติกรรมและคุณลักษณะที่ดีตามที่สังคมต้องการ และได้รับโอกาสในการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้โดยสถานศึกษา อย่างหลากหลายและเหมาะสม เฉพาะกลุ่ม หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา (4 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, 2562) มุ่งผลิตครูที่มีภาวะผู้นำทางสังคม มีความพร้อม ทั้งองค์ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู และบุคลิกภาพของความเป็นครู มีความเชี่ยวชาญ ในศาสตร์เฉพาะด้านและรอบรู้ในศาสตร์ทั่วไป พร้อมด้วยคุณธรรมและจิตวิญญาณของความเป็นครู ชำนาญทั้งศาสตร์และศิลป์ในด้านการสอน การถ่ายทอดวิชาความรู้ด้วยอุดมการณ์ ที่มุ่งมั่นต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทยและสังคมโลก การเป็น ครูมืออาชีพนั้น สามารถพัฒนาได้จากการเข้ารับการศึกษในหลักสูตร ผ่านกระบวนการ ฝึกฝนและบ่มเพาะที่ยาวนานจนสามารถปฏิบัติการสอนและพัฒนาผู้เรียนได้ดีครบทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เพื่อเป็น หลักประกันคุณภาพทางการศึกษา พร้อมออกไปปรับใช้สังคมได้

การจัดการเรียนการสอน รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 (Thai Music Skill) มีรายละเอียด เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับทฤษฎีและปฏิบัติคีตศิลป์แก่นักศึกษาหมวดคีตศิลป์ไทย ซึ่งเนื้อหา ประกอบด้วยเพลงสักรา เพลงสามชั้น เพลงเถา เพลงตับ เพลงระบำ และเพลงสำหรับละครเสภา ด้านการเรียนการสอน เป็นลักษณะการสอนแบบเดิมที่ถ่ายทอดความรู้แบบตัวต่อตัว และการเลียนแบบ การฟังและจดจำเทคนิควิธีการร้องที่มีความละเอียด มุ่งให้ผู้เรียน มีความรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติจนเกิดผลสัมฤทธิ์ สามารถนำความรู้ไปบูรณาการในรายวิชาอื่น ๆ และขับร้องประกอบการแสดงในงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม

จากการจัดการเรียนการสอน พบปัญหาของนักศึกษาแรกเข้าจากการปรับตัว ในการเรียนระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นระบบเน้นการเรียนรู้และการควบคุมดูแลตนเอง ความรู้ พื้นฐานทางทฤษฎีและปฏิบัติแตกต่างกัน ขาดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ระยะเวลาในการสอนและเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกัน กิจกรรมพิเศษอื่น ๆ ที่เข้ามาแทรก ระหว่างเรียน อีกทั้งสถานศึกษาต้องจัดการเรียนในชั้นเรียนและการเรียนผ่านระบบออนไลน์ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ด้านคีตศิลป์ไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน ผู้สอนจึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

โดยพัฒนาแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ทั้ง 12 แห่งทั่วประเทศไทย หลังจากที่ผู้สอนถ่ายทอดความรู้แล้ว ได้จัดทำสื่อการสอนรูปแบบวีดิทัศน์ลงในช่องยูทูบ (YouTube) ผู้เรียนสามารถฝึกทบทวนนอกเวลาเรียนได้เสมือนฝึกจริง จากการฟังทำนองการร้องผ่านสื่อวิดีโอ ที่อธิบายความรู้ มองเห็นเนื้อเพลง เอื้อน จังหวะ และสัญลักษณ์ที่ใช้บอกเทคนิควิธีการร้อง รำได้อย่างอิสระช่วยลดเวลาเรียนในห้องเรียนของผู้เรียน แบบฝึกทักษะการร้องรำจึงเป็น เครื่องมือที่ช่วยให้การฝึกปฏิบัติทักษะการร้องรำของผู้เรียน ให้บรรลุตามจุดวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร
2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน-หลังเรียนจากการใช้แบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา มีร้อยละคะแนนเฉลี่ยการประเมินทักษะร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร หลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียน
2. นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา มีทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษาที่ใช้แบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียน

4. หลังการใช้แบบฝึกทักษะการร้องรำ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 วิชาเอกคีตศิลป์ไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 12 แห่ง จำนวน 32 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา วิชาเอกคีตศิลป์ไทย จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ทั้ง 12 แห่ง จำนวน 16 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) กับ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทุกคน

วิธีการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร

2. แบบทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง การร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร

3. แบบประเมินทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละครที่ใช้ประเมินหลังเรียน

4. แบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร ของนักศึกษหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำย สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษารายวิชาทักษะดนตรีไทย 1

3. แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การร้องรำย สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร

4. แบบประเมินทักษะการร้องรำย สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร

5. ประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำย สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการร้องรำย สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบร้อยละคะแนนเฉลี่ยการประเมินทักษะการร้องรำย ระหว่างเรียนกับหลังเรียน ด้วยเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการร้องรำย สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบผลรวมของคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนของทุกคน

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภายหลังจากใช้แบบฝึกทักษะการร้องรำย สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ (t-test)

4. การประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำย สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาการร้องรำยจากบทโขน เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกพรหมมาศ ตอนลักษมีस्ता ซึ่งเป็นโครงการแสดงโขนทั่วทิศแผ่นดินไทย ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่มอบหมายให้วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภูมิภาคจัดการแสดงเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนรับชมในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มาพัฒนาให้เป็นแบบฝึกทักษะการร้องรำยเพื่อช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถร้องรำยประกอบการแสดงโขน-ละคร ซึ่งแบบฝึกทักษะมีลักษณะโครงสร้างเป็นแผนภูมิรายในที่ประกอบด้วย ตารางห้องเพลง อัตราจังหวะ เนื้อเพลง เอื้อน คำอธิบายและสัญลักษณ์ที่บอกเทคนิคการร้องรำย จำนวน 5 แบบฝึก ใช้เวลาในการสอน

15 ชั่วโมง เนื้อหาประกอบด้วยรายโน และลักษณะคำประพันธ์รายโนที่ขึ้นต้นบทด้วย “เมื่อนั้น บัดนั้น” รายโนที่ขึ้นต้นบทด้วย “เนื้อเต็ม” หรือบทขึ้นต้นที่มีคำ 7-9 พยางค์ รายโนที่มี “ครวญ” และ “ทวน” หรือ “ร้องทวน” ร้อยราย ร้อยรายที่ขึ้นต้นบทด้วย “เมื่อนั้น” ร้อยรายที่ขึ้นต้นบทด้วย “เนื้อเต็ม” หรือมีคำ 7-9 พยางค์ และ “ทวน” หรือ “ร้องทวน” หลักและวิธีการร้อง เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบจังหวะและศัพท์สวดที่เกี่ยวข้อ

1. ประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการร้องราย สำหรับขับร้องประกอบการแสดง โขน-ละคร

ตารางที่ 1 ผลการทดลองหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการร้องราย สำหรับขับร้อง ประกอบการแสดง โขน-ละคร

ค่าสถิติ	คะแนนแบบทดสอบ ระหว่างเรียน 100 คะแนน	คะแนนแบบทดสอบ หลังเรียน 100 คะแนน	ประสิทธิภาพ
$(\bar{X})$	84	85.56	84.00/85.56
ร้อยละ	84.00	85.56	

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางที่ 1 พบว่า แบบฝึกทักษะการร้องราย สำหรับขับร้องประกอบการแสดง โขน-ละคร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.00/85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ที่ 80/80 กล่าวคือคะแนนเฉลี่ยการประเมินทักษะการร้องราย ทั้ง 5 แผนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 84.00 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.00 ส่วนคะแนนประเมินทักษะการร้องรายและคะแนนทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 85.56 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.56

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการร้องราย สำหรับขับร้องประกอบการแสดง โขน-ละคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบฝึกทักษะการร้องราย ก่อนเรียนและหลังเรียน

คะแนนผล การทดลอง	คะแนนรวม	$(\bar{X})$	ร้อยละ	S.D.
ก่อนเรียน	257	16.06	53.54	2.11
หลังเรียน	417	26.06	86.88	1.57

ที่มา : ผู้วิจัย

ตารางที่ 3 ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร โดยการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	คะแนน		ร้อยละ		E.I.
			ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
กลุ่มทดลอง	16	30	257	417	53.54	86.88	0.7174

ที่มา : ผู้วิจัย

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล ผู้วิจัยใช้วิธีของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 157-159) ปรากฏผล ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ดัชนีประสิทธิผล} &= \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนของทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนของทุกคน}} \\
 &= \frac{417 - 257}{(16 \times 30) - 257} \\
 &= 0.72
 \end{aligned}$$

จากตารางที่ 3 ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีค่าเท่ากับ 0.72 แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภายหลังการใช้แบบฝึกทักษะการร้องรำ

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่องการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test)

คะแนน	จำนวน นักศึกษา	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig
ก่อนเรียน	16	30	16.06	2.11	18.00	.000
หลังเรียน	16	30	26.06	1.57		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 26.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.57 และมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.11 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ Paired Sample T-Test พบว่าหลังเรียนผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} < .01$

4. การประเมินความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำ

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ พึงพอใจ
1	ก่อนเรียนผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้	4.37	0.83	มากที่สุด
2	เนื้อหาแบบฝึกทักษะการร้องรำตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.18	0.71	มาก
3	รูปแบบและการนำเสนอแบบฝึกทักษะการร้องรำมีความเหมาะสม	4.25	0.47	มาก
4	คำอธิบายของแบบฝึกทักษะการร้องรำมีความชัดเจน	4.31	0.80	มากที่สุด
5	เสียงร้องรำในวิดีโอแบบฝึกทักษะการร้องรำมีความชัดเจน	4.25	0.71	มาก
6	ตัวหนังสือที่ปรากฏในวิดีโอแบบฝึกทักษะการร้องรำมีขนาดเหมาะสม	4.18	1.07	มาก
7	เวลาที่กำหนดในแต่ละบทของแบบฝึกทักษะการร้องรำมีความเหมาะสม	4.18	0.51	มาก
8	เสียงคำอธิบายในวิดีโอแบบฝึกทักษะการร้องรำมีความชัดเจน	4.50	0.98	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำมีขั้นตอนน่าสนใจ	4.25	0.90	มาก
10	แบบฝึกทักษะการร้องรำช่วยให้เรื่อยากของการร้องรำเป็นเรื่องง่าย	4.43	1.01	มากที่สุด
11	ผู้เรียนมองเห็นเนื้อร้อง เอื้อน ทำนอง จังหวะและเทคนิควิธีการร้องรำ	4.68	1.02	มากที่สุด
12	แบบฝึกทักษะช่วยลดเวลาในการเรียนรู้	4.50	1.10	มากที่สุด
13	แบบฝึกทักษะช่วยให้มีเวลาฝึกซ้อมได้อย่างอิสระ	4.81	1.02	มากที่สุด
14	แบบฝึกทักษะลดความตึงเครียดในการเรียน	4.50	0.98	มากที่สุด
15	แบบฝึกทักษะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความแม่นยำและมั่นใจในการร้องรำ	4.43	0.88	มากที่สุด
16	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเองในการร้องประกอบการแสดง	4.50	1.23	มากที่สุด
รวม		4.39	0.89	มากที่สุด

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำสำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาตราบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.89)

สรุปผลการวิจัย

1. แบบการฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาตราบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.00/85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ที่ 80/80

2. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาตราบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีค่าเท่ากับ 0.72 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าหลังเรียนผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} < .01$

4. ความพึงพอใจในการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.89)

อภิปรายผล

1. การเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาตราบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.00/85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ที่ 80/80 เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำได้ผ่านการศึกษาค้นคว้าโดยมีการอิงทฤษฎีการเรียนรู้และวิธีการสร้างแบบฝึกทักษะ ที่มีคำอธิบายชัดเจน มีลำดับขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เสมือนได้รับการถ่ายทอดโดยตรงจากผู้สอน ในรูปแบบเอกสารและแบบวีดิทัศน์ที่มีภาพ เสียง จังหวะ ทำนอง ภาพเคลื่อนไหวที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับทักษะการร้องรำเสมือนจริง ผู้เรียนทบทวนความรู้ ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองได้ตามต้องการ

แก้ปัญหาข้อจำกัดของเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ลดความเสี่ยงในการเดินทาง ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ลดความเครียดในการเรียน ส่งเสริมพฤติกรรมอยากรู้ อยากเห็น สร้างนิสัยในการศึกษาค้นคว้า หาข้อมูลด้วยตนเอง สอดคล้องกับ พิเชฐ คูชลธารา (2557) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบผสมผสานนั้นจะประกอบไปด้วยสิ่งบ่งชี้สำคัญ 5 ประการ หนึ่งในนั้นคือ การเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ เป็นลักษณะการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามสภาพความพร้อม หรืออัตราการเรียนรู้ของแต่ละคน และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับการใช้หลักผสมผสาน เพื่อเสริมการจัดการเรียนการสอนที่พบว่า การเรียนรู้แบบผสมผสานหรือการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี เช่น การเรียนแบบออนไลน์และการเรียนแบบเผชิญหน้า ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการแก้ปัญหาในการเรียนรู้

2. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการร้องรำย สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีค่าเท่ากับ 0.72 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72 เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยแบบฝึกที่มีกระบวนการสร้างที่ผ่านขั้นตอนการศึกษาเอกสาร ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ รูปแบบของแบบฝึกทักษะมีลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก ภาพ เสียง จังหวะ ทำนอง ภาพเคลื่อนไหวที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับทักษะการร้องรำยเสมือนจริง ผู้เรียนทบทวนความรู้ ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองได้ตามต้องการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สืบค้นข้อมูลได้อย่างอิสระไม่มีข้อจำกัดเรื่องของสถานที่และเวลา อีกทั้งผู้เรียนยังมีพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ทำให้ลดช่องว่างในการปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีความสะดวกในการทบทวนและการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับ นพพงษ์ วงษ์จำปา (2548) ที่วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนผ่านเว็บวิชาดนตรี เรื่องการอ่านโน้ตสากลกับการสอนปกติ ของนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ทั้งที่เรียนจากบทเรียนผ่านเว็บและจากการสอนปกติมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่าหลังเรียนผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} < .01$ เนื่องจากลักษณะการจัดการเรียนการสอนได้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกและเรียนรู้จากการฟังบรรยายและมีโอกาสซักถามแสดงความคิดเห็นจากผู้สอน

ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างไม่จำกัด มีกิจกรรมเรียนรู้ตามกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้า สร้างความเข้าใจจากการได้เห็นการแสดงหรือการกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อม ๆ กับการบอก อธิบาย ชักถาม อภิปราย และสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการสาธิต นอกจากนั้นการทำกิจกรรมกลุ่มและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ด้วยความเข้าใจ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา เต็งประเสริฐ (2557) ที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ผสมผสานทักษะปฏิบัติเควีส์และการเรียนรู้แบบร่วมมือและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำรำประกอบการแสดงชุดระบำไก่ วิชาดนตรีนาฏศิลป์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รูปแบบการผสมผสานทักษะปฏิบัติเควีส์และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบการแสดงชุดระบำไก่ วิชาดนตรีนาฏศิลป์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร รายวิชาทักษะดนตรีไทย 1 ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.89) เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการร้องรำ ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพเสมือนจริงของการเคลื่อนไหว เสียง จังหวะ ทำนอง ที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับทักษะการร้องรำ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่จำเป็นต้องเรียนในโรงเรียนเท่านั้นและสามารถทบทวนความรู้ได้ตลอดเวลา อีกทั้งนักศึกษายังสามารถติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้เรียนเองหรือระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และสามารถทำงานร่วมกันหรือสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้อย่างรวดเร็ว แม้อยู่ต่างสถานที่กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ แก้วเจริญ (2561) ได้ศึกษาและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความพึงพอใจต่อการเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเครือข่ายอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะวรรณ กันภัย (2558) ที่ศึกษาผลการเรียนรู้แบบผสมผสานตามแนวคิดของกาเย่ เรือง คอมพิวเตอร์เบื้องต้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตาม แนวคิดของกาเย่ เรืองคอมพิวเตอร์เบื้องต้นอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

1. ในการสร้างแบบฝึกทักษะการร้องรำ สำหรับขับร้องประกอบการแสดงโขน-ละคร ผู้สอนควรศึกษาและเตรียมเนื้อหา รายละเอียดให้ครบถ้วน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตรวจสอบความถูกต้อง ศึกษาการจัดทำเป็นแผนภูมิเพลง ทดลองใช้และออกแบบภาพ เสียง วิดีทัศน์ที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและมีประสิทธิภาพ

2. ผู้สอนควรศึกษาศาสตร์การสอนด้านศิลปะทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ส่วนนักศึกษาควรมีพื้นฐานด้านศิลปะไทยมาก่อนและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ได้

3. ผู้สอนควรพัฒนากระบวนการสอนวิชาศิลปะไทย ให้ผู้เรียนได้พูด อ่าน เขียน คิดวิเคราะห์และปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดลองใช้แบบฝึกทักษะการร้องรำ ผ่านสื่อวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้น เพื่อเป็นแนวในการฝึกปฏิบัติการขับร้อง ซึ่งครู อาจารย์และผู้สนใจสามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะเพลงอื่น ๆ ซึ่งอาจมีนวัตกรรมกำกับทางร้องเพื่อให้สามารถใช้ได้ในวงกว้างมากขึ้นต่อไป

รายการอ้างอิง

นพพงษ์ วงษ์จำปา. (2548). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนผ่าน

เว็บ วิชาดนตรีเรื่องการอ่านโน้ตสากล กับการสอนปกติ ของนักศึกษาชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นิตยา เต็งประเสริฐ. (2557). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยการผสมผสาน

ทักษะปฏิบัติเดี่ยวและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ

ชุดระบำไก่ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการทางสถิติสำหรับงานวิจัย เล่ม 1. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปิยะวรรณ กันภัย. (2558). ผลการเรียนรู้แบบผสมผสานตามแนวคิดของกาเย่ เรื่อง คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พิเชฐ คุชธรา. (2557). การพัฒนารูปแบบผสมผสานและการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้ใหญ่วัยทำงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริวรรณ แก้วเจริญ. (2561). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2562). หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562). มปท.